

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

04.11.16 nr. 03/12123
La nr. 14/3-06/411 din 22.10.2016

Ministerul Finanțelor

Referitor la examinarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, comunicăm următoarele.

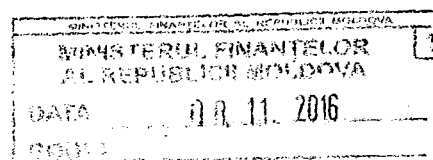
La Art. I (amendamente la Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997):

La art. 5 pct. 36²) din Codul fiscal urmează a fi revizuită noțiunea de „activitate profesională în sectorul justiției” prin completarea după cuvintele „expert judiciar” cu cuvintele „în cadrul biroului de expertiză judiciară”, dat fiind faptul că experții din cadrul instituțiilor publice de expertiză judiciară ca urmare a desfășurării activității de expert judiciar primesc salariu care se impozitează în conformitate cu prevederile art. 88 din Codul fiscal.

Referitor la art. 5 pct. 46) din Codul fiscal menționăm că, urmează a fi examinată necesitatea completării art. 5 cu noțiunea de „locuință de bază”, prin prisma faptului că legislația utilizează termenul de domiciliu, drept locuință de bază, iar termenul aflării în proprietate nu este determinant pentru atribuirea acestui criteriu - locuință de bază și nicidecum nu poate fi calculat în raport cu momentul înstrăinării acestuia, ci pentru întreaga perioadă în care această locuință a fost utilizată în acest scop.

Art. 15² alin. (1) din Codul fiscal este conceptual inacceptabil de a exclude pentru aceste categorii de persoane (persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător și/sau profesională) dreptul de a desemna procentual. Mai ales în partea ce ține de veniturile salariale, pentru că aceste categorii pot avea și venituri cu alt regim fiscal.

La art. 20 lit y³) din Codul fiscal cuvântul decursul se dublează. Mai mult, această prevedere dublează definiția de la pct. 46) art. 5 din Codul fiscal. Astfel, dacă din definiția locuinței de bază se exclude raportarea la cei 5 ani înainte de înstrăinare, atunci la art. 20 din Codul fiscal trebuie specificat acest termen.

Propunerea de completare a titlului **art. 49** din Codul fiscal cu cuvintele „reglementate de Legea nr. 440-XV din 27 iulie 2001 cu privire la zonele economice libere” nu este necesară și urmează a fi exclusă, deoarece prevederile legii menționate se aplică în privința tuturor zonelor economice libere de pe teritoriul Republicii Moldova. Mai mult, cuvintele cu care urmează a fi completat titlul **art. 49** nu se încadrează organic cu titlul actual.

La **art. 52 alin. (1)** din Codul fiscal propunerea de completare urmează a fi exclusă, ca fiind inutilă.

Art. 69⁹ din Codul fiscal, pentru claritate, după cuvintele „Registrul de evidență a contribuabilului” urmează a fi completat cu cuvintele „în conformitate cu **art. 69¹³**”.

La **art. 83 alin. (4)** din Codul fiscal cuvântul „persoanele” urmează a fi substituit cu cuvântul „persoanelor”.

La **art. 103 alin. (1) subalin. 29)** din Codul fiscal, referitor la propunerea privind interzicerea înstrăinării sau transmiterii în folosință sub orice formă a activelor materiale pe termen lung, care au beneficiat de scutirea de TVA în conformitate cu articolul menționat, atât integral, cât și părțile componente ale acestora pe parcursul a 3 ani de la data validării declarației vamale respective sau eliberării facturii, cu excepția cazului în care aceste active materiale pe termen lung sînt exportate, dacă anterior au fost importate și nu au suferit modificări în afara uzurii normale, considerăm că pentru atingerea scopului urmărit prin această normă, urmează a se completa și cu interdicția încheierii unor acte juridice de transmitere a dreptului de posesie.

La **Anexa nr. 2 la titlul IV** și la **Anexa la Titlul VII** „note/nota” se vor exclude întrucît nu sunt prevăzute în calitate de element structural al actelor normative. Prevederile acestora urmează a fi expuse în conținutul actului normativ, fie urmează a fi excluse.

La **art. 131** din Codul fiscal se va revedea propunerea de completare cu **alin. (5¹)**, deoarece articolul menționat are deja un asemenea alineat.

La **art. 132** din Codul fiscal, în titlu cuvintele „și principiile generale de organizare a organului fiscal” se vor substitui cu cuvintele „a Serviciului Fiscal de Stat”, în contextul redacției propuse **art. 132¹**.

La **art. 133 alin. (2) subalin. 4)** din Codul fiscal menționăm că, competența de a adopta acte cu caracter normativ trebuie formulată specific, deoarece nu se admite să se folosească fraze care nu ar permite să se determine exact obiectul

respectivelor acte. Astfel, Serviciul Fiscal de Stat va emite acte cu caracter normativ doar în cazurile prevăzute de lege.

La **art. 133 alin. (2) subalin. 13)** și **art. 134 alin. (3)** din Codul fiscal, se va preciza că, Serviciul Fiscal de Stat va efectua vizite fiscale, implicit cu respectarea regulilor privind controlul de stat.

Prevederile de la **art. 133 alin. (4) subalin. 11)** și **art. 134 alin. (1) subalin. 2)** din Codul fiscal privind solicitarea și primirea gratuit de informații, date, documente de la orice persoană, entitate privată și/sau publică, urmează a fi revizuite, deoarece sunt formulate de o manieră mult prea largă, or subiecții de drept privat vor oferi doar acele informații la care sunt obligați prin lege.

La **art. 134** din Codul fiscal, urmează a se revedea titlul acestuia reieșind din amendamentele propuse.

La **art. 134 alin. (1) subalin. 5)** din Codul fiscal referitor la ridicarea sistemelor electronice/computerizate de evidență a contribuabilului, considerăm necesar de a reglementa modul de ridicare a sistemelor informaționale computerizate. Prin definiția atribuită sistemului informațional computerizat, acesta reprezintă un produs software (virtual, fără existență materială) și ridicarea acestuia implică utilizarea unui purtător material de informație. În acest sens, menționăm, că **art. 145** din Codul fiscal nu conține reglementări cu privire la purtătorul de informație ce va fi utilizat pentru ridicarea sistemului informațional computerizat: unul deținut de organul fiscal pe care se va copia sistemul informațional computerizat sau purtătorul original pe care este instalat sistemul.

Acest aspect este unul important și nu poate fi lăsat la decizia discreționară a funcționarului fiscal, or, de alegerea uneia dintre cele două variante alternative, expuse supra, depinde capacitatea agentului economic de a desfășura în continuare activitatea de întreprinzător. În conformitate cu **art. 17 alin. (1)** din *Legea contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007*, deținerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice (tranzacție, operațiune, eveniment care au modificat sau pot modifica activele, drepturile și datoriile, consumurile, cheltuielile, veniturile, rezultatele financiare ale entității) fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate se interzic. De asemenea, menționăm că, ridicarea mijloacelor tehnice care conțin sisteme electronice/computerizate de evidență a contribuabilului pot fi efectuate doar cu respectarea regulilor cu privire la controlul de stat.

Referitor la **art. 134 alin. (1) subalin. 7)** din Codul fiscal menționăm că, acesta urmează a fi completat cu reglementări clare privind situațiile când pot fi

ridicate mașinile de casă și de control utilizate la încasările în numerar și termenele pentru care acestea pot fi ridicate.

Prevederea de la **art. 134 alin. (1) subalin. 24)** din Codul fiscal este formulată prea larg, în acest mod fiind încălcat dreptul la viață privată. Mai mult, este greșit utilizarea cuvintelor „alte mostre”, deoarece anterior nu sunt indicate careva mostre.

Referitor la **art. 148 alin. (8)** din Codul fiscal menționăm că, prevederea precum că, Directorul Serviciului Fiscal de Stat, în interes de serviciu, este în drept să transfere temporar angajații Serviciului Fiscal de Stat, fără acordul acestora, în altă funcție echivalentă în cadrul aceleiași subdiviziuni structurale sau în altă subdiviziune structurală, din aceiași localitate sau care se află într-o altă localitate, o dată în an pentru o perioadă de cel mult 6 luni de zile, cu acoperirea tuturor cheltuielilor de transport și cazare, urmează a fi revizuită prin prisma Codului muncii. Astfel, potrivit **art. 74 alin. (1)** din Codul muncii, transferul salariatului la o altă muncă permanentă în cadrul aceleiași unități, cu modificarea contractului individual de muncă conform **art. 68** din Codul muncii, precum și angajarea prin transferare la o muncă permanentă la o altă unitate ori transferarea într-o altă localitate împreună cu unitatea, se permit numai cu acordul scris al părților. Respectiv, transferul se referă doar la schimbarea la o altă muncă permanentă. **Art. 148 alin. (8)** din Codul fiscal se referă la detașare, care potrivit **art. 71** din Codul muncii poate fi dispusă numai cu acordul scris al salariatului pentru o perioadă de cel mult un an și se efectuează în temeiul unui contract individual de muncă distinct pe durată determinată.

Referitor la amendamentul propus la **art. 226¹⁵ alin. (3)** din Codul fiscal, și anume faptul că, litera g) va deveni litera h), relevăm că modificarea respectivă urmează a fi revizuită prin prisma **alin. (4) și (5) art. 35** din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, or, în cazul completării actului legislativ cu unul sau mai multe elemente structurale, acestea primesc numărul părții (cărții), titlului, capitolului, secțiunii, articolului, alineatului sau al subdiviziunilor acestuia, după care se adaugă și indicii respectivi.

La propunerea de modificare a **art. 288 subalin. 3)** din Codul fiscal după cuvântul „maximă” se completează cu litera „a”.

Referitor la norma de la **art. 288 subalin. 3¹⁾** din Codul fiscal privind plafonarea taxelor locale menționăm că, sunt relevante prevederile *Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 28 ianuarie 2014 pentru controlul constituționalității unor prevederi fiscale referitoare la taxele locale*, care la pct. 106 stipulează că,

raportând art. 132 la art. 109 din Constituție, care garantează principiul autonomiei locale, Curtea menționează că legea urmează să cuprindă criteriile de determinare a taxelor locale prin delegarea competenței autorităților publice de a stabili cuantumul nemijlocit, reieșind din principiile și criteriile stabilite de legiuitor. Pct. 97 din hotărîrea menționată prevede că, în vederea asigurării unei autonomii efective și funcționale a autorităților administrației publice locale, în care acestea să dispună de dreptul și capacitatea de a reglementa și gestiona în interesul populației locale treburile publice, legiuitorul a prevăzut la articolul 9 din *Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală*, dreptul acestora de a elabora, aproba și gestiona în mod autonom bugetele proprii și dreptul de a stabili și pune în aplicare taxe și impozite locale, în condițiile stabilite de lege. De asemenea, potrivit pct. 100 din hotărîre Curtea menționează că delimitarea finanțelor publice locale constituie rezultatul autonomizării financiare a autorităților publice locale, creșterii importanței și rolului acestora, fiind legată de descentralizarea bugetară în cadrul sistemului bugetelor publice. Astfel, prevederile art. 288 subalin. 3¹ din Codul fiscal urmează a fi revizuite prin prisma Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 28 ianuarie 2014.

La art. 288 alin. (10¹) din Codul fiscal cuvîntul „etc.” urmează a fi exclus, deoarece semnificația acestuia este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă.

La art. 292 alin. (2) din Codul fiscal, la propunerea de completare după cuvîntul „cotă” se va completa cu cuvîntul „concretă a”. Obiecția este valabilă și pentru propunerea de amendare a art. 293 alin. (1) din Codul fiscal, unde după cuvintele „de cotele” se va completa cu cuvintele „concrete ale”.

La art. 352 alin. (5) din Codul fiscal textul cu care se propune a fi substituit urmează a fi completat la final cu cuvîntul „abilitat”.

La Art. II. (amendamente la Legea nr. 1164 din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal):

La art. 24 alin (21) referitor la propunerea de extindere a facilităților fiscale pentru companiile din industria tehnologiei informației prevăzute de alineatul menționat pînă în anul 2020 inclusiv, prin invocarea faptului că scopul acestei modificări este asigurarea unui mediu de afaceri previzibil și climatului investițional favorabil în industria tehnologiei informației, nu este suficient argumentată.

De asemenea, trebuie de ținut cont de faptul că, acordarea facilităților fiscale pentru companiile din industria tehnologiei informației nu trebuie să devină o soluție permanentă, sistematică.

Mai mult, prevederile art. 24 reprezintă dispoziții tranzitorii. Astfel, precizăm că în conformitate cu normele de tehnică legislativă, intervenirea cu amendamente în dispozițiile finale și tranzitorii ale actului legislativ nu se admite. Potrivit art. 30 din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, dispozițiile finale și tranzitorii cuprind, de regulă, prevederi referitoare la modalitatea de intrare în vigoare și de punere în aplicare a noilor reglementări, obligația autorităților responsabile de a executa actul legislativ, de a lua măsurile și de a efectua procedurile necesare executării, precum și indicarea, după caz, a perioadei de punere în aplicare a normelor armonizate cu prevederile legislației comunitare. Aceasta ține de implementarea legii adoptate.

La art. VII (amendamente la Codul vamal nr. 1149 din 20 iulie 2000):

Referitor la propunerea de amendare a art. 176 alin. (3¹) din Codul vamal prin completarea după cuvântul „zile” cu cuvântul „calendaristice” menționăm că, această propunerea nu poate fi acceptată, deoarece există prezumția că sunt calculate zilele calendaristice, dacă nu este indicat expres că se calculează zilele lucrătoare. Mai mult, ar rezulta că unde nu este indicat „calendaristice” sunt zile lucrătoare.

Norma propusă la art. 181 alin. (3) din Codul vamal poartă un caracter discreționar, întrucât acordă organelor vamale posibilitatea de a-și alege de sine stătător conduita (a modifica sau nu declarația vamală), fără stabilirea unor condiții previzibile și clare în care acest drept va fi exercitat.

La Art. VIII (amendamente la Legea nr. 408 din 26 iulie 2001 pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal):

La art. 20 alin. (1) precizăm că legislația procesual-penală utilizează noțiunile de bănuit și învinuit, ci nu pe cea de suspect.

Dat fiind faptul că la art. 6 și 7 este indicată deja sfera de aplicare a capitolului, precum și sunt definite noțiunile de „autoritate solicitantă”, „autoritate solicitată”, „persoană” și „mijloace electronice”, în scopul evitării unui dublaj, prevederile de la art. 31 și 32 se vor exclude.

La **art. 28** denumirea legii privind protecția datelor cu caracter personal se va indica după cum urmează: Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

În ceea ce privește **art. 41 alin. (1)**, atragem atenția că potrivit art. 467 alin. (4) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003, hotărârile judecătorești străine prin care s-au luat măsuri de asigurare a acțiunii și cele cu executare provizorie nu pot fi puse în executare pe teritoriul Republicii Moldova.

La **art. 43 alin. (7)** nu este clar ce înseamnă blocarea măsurilor de recuperare.

La **art. 44 alin. (2)** remarcăm că în cazul modificării cererii de recuperare se emite un nou titlu executoriu, ci nu are loc revizuirea acestuia (făcînd o analogie cu art. 13 alin. (4) din Codul de executare).

Prevederile **art. 46** urmează a fi integrate în art. 45.

La **art. 49 alin. (4)** sintagma „rămîne răspunzător” se va substitui cu sintagma „este responsabil”.

De asemenea, menționăm că, capitolele nu pot avea dispoziții finale, acestea fiind caracteristice actului legislativ per ansamblu (în întregime), iar secțiunile urmează a fi numerotate cu cifre arabe.

Proiectul în ansamblu conține carențe de tehnică legislativă. Astfel, întru corectitudinea redactării, cuvintele „se înlocuiește” se vor substitui cu cuvintele „se substituie”, iar cuvintele „se introduc” se vor substitui cu cuvintele „se completează”.

De asemenea, sursele de publicare a legilor urmează a fi indicate după următoarea schemă: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului).

Suplimentar, menționăm că, în virtutea faptului că prin norma de la art. 132⁴ alin. (4) din Codul fiscal se instituie competența Serviciului Fiscal de Stat de a constata infracțiuni, proiectul de lege urmează a fi completat cu propuneri de amendarea a Codului de procedură penală nr. 122 din 14 martie 2003.

Viceministru

Nicolae EȘANU